

Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin

Jména rostlin

(stabilita i důvody změn)

Petr Bureš

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

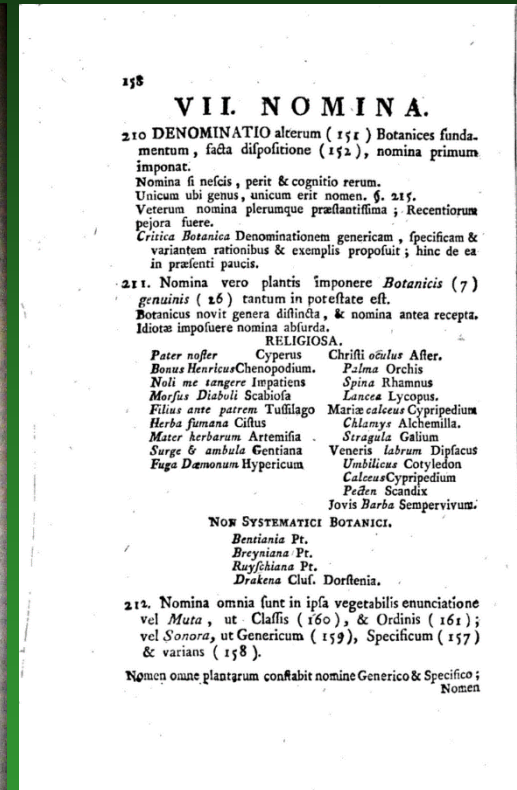
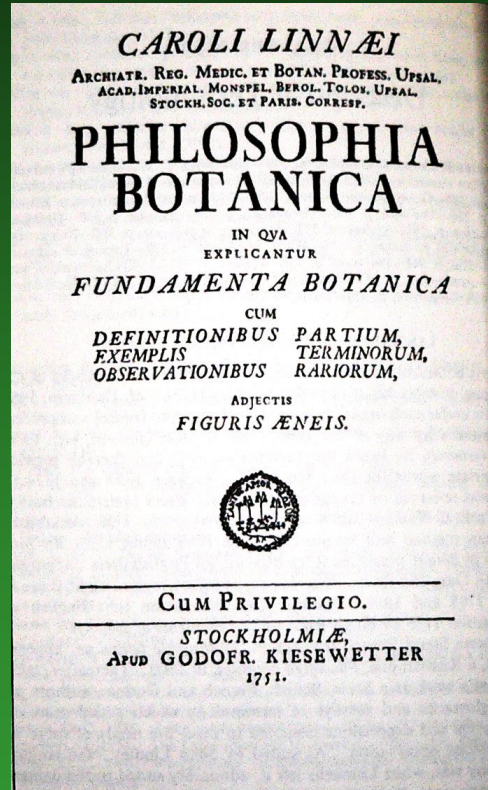
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kodifikace botanické nomenklatury (1867)

1. základy již v Linnéově *Philosophia botanica* (1751) v kapitole *Nomina*.

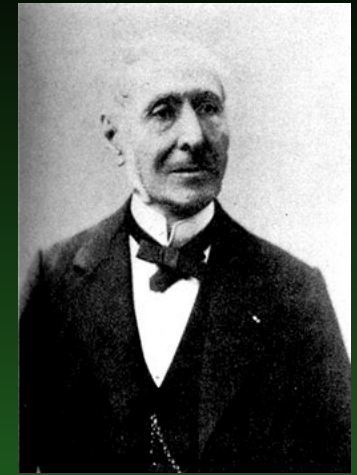
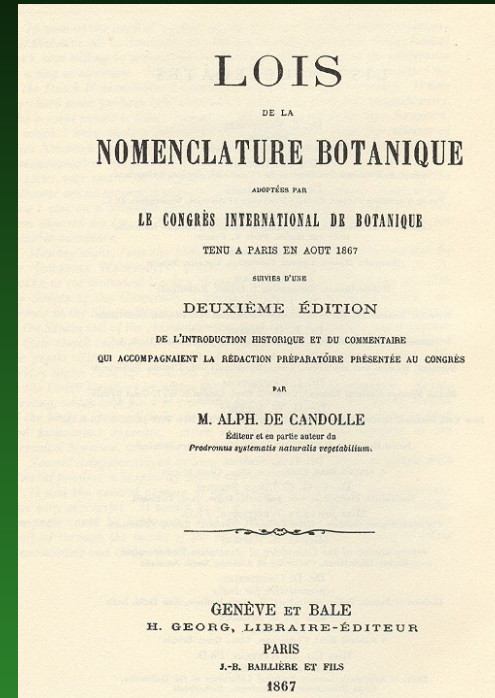

Pojmenování rostlin podléhá sofistickovanému souboru pravidel botanické nomenklatury - nomenklatorickému kódu

Kodifikace botanické nomenklatury (1867)

1. základy v Linnéově *Philosophia botanica* (1751) v kapitole *Nomina*.

2. 1867 botanický kongres v Paříži pověřil „komisi devíti“ – v jejím čele – Alphons de Candolle. = Zpracování prvního nomenklatorického kódu

Alphonse de Candolle
1806-1893

Pojmenování rostlin podléhá sofistikovanému souboru pravidel botanické nomenklatury - **nomenklatorickému kódu**

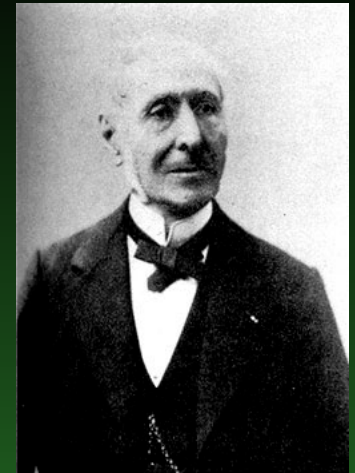
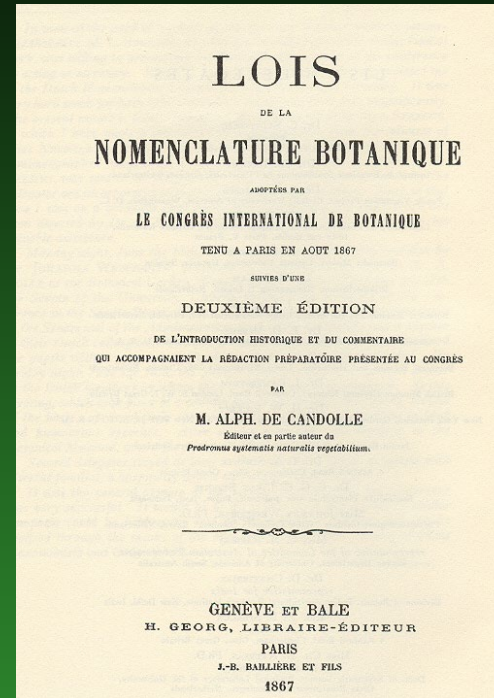
Kodifikace botanické nomenklatury (1867)

1. základy v Linnéově *Philosophia botanica* (1751) v kapitole *Nomina*.

2. 1867 botanický kongres v Paříži pověřil „komisi devíti“ – v jejím čele – Alphons de Candolle. = Zpracování prvního nomenklatorického kódu

3. Nomenklatorická komise mezi kongresy shromažďuje podněty pro zpřesnění kódu

4. změny schvaluje botanický kongres, konaný ca 1x za 6 let.

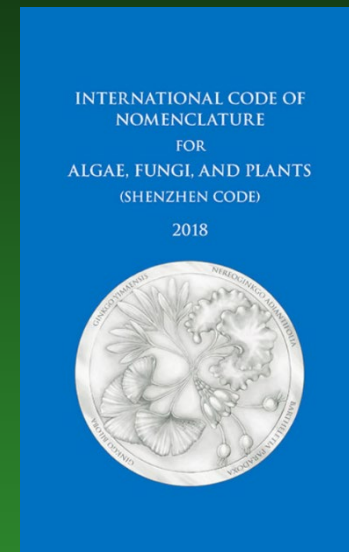
Alphonse de Candolle
1806-1893

Pojmenování rostlin podléhá sofistikovanému souboru pravidel botanické nomenklatury - **nomenklatorickému kódu**

Nomenklatorická komise pracuje pod IAPT,

Poslední kongres byl 23-29. července 2017 v Číně
v Šen-čenu – dvacátý bude v Madridu
21–27. července 2024

Aktuální verze
kódu vyšla o rok
později v r. 2018

IBC 2017

XIX International Botanical Congress
Shenzhen China

Jména taxonů supragenerických (nadrodové úrovně)

jednoslovná, s velkým počátečním písmenem, s koncovkami, označujícími taxonomickou úroveň

taxon	latinsky	koncovka	příklad
říše	regnum	-ae	<i>Plantae</i>
podříše	subregnum	-bionta	<i>Cormobionta</i>
oddělení	divisio	-phyta	<i>Magnoliophyta</i>
třída	classis	-opsida nebo -atae	<i>Liliopsida</i>
podtřída	subclassis	-idae	<i>Liliidae</i>
řád	ordo	-ales	<i>Cyperales</i>
čeleď	familia	-aceae	<i>Cyperaceae</i>
podčeleď	subfamilia	-oideae	<i>Cyperoideae</i>

Jméno rodu (*genus*)

podstatné jméno v jednotném čísle nebo slovo, které je za podstatné jméno považováno s velkým počátečním písmenem - např.

Eleocharis

Jméno druhu (*species*)

dvouslovné (binomické)

= jméno rodu (*nomen genericum*) + druhový přívlastek (*epitheton specificum*) - např. *Viola odorata*

jméno rodové

Viola

odorata

přívlastek druhový

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Viola odorata aa5372

Jméno druhu (*species*)

dvouslovné (binomické)

= jméno rodu (*nomen genericum*) + druhový přívlastek (*epitheton specificum*) - např. *Viola odorata*

jméno rodové

Viola

odorata

přívlastek druhový

nejčastěji
přídavné jméno

nebo

podstatné jméno
v druhém pádě
(např. *Doronicum
columnae*)

Přívlastek začíná vždy malým písmenem, i když je odvozen od jména osoby.
Např. ***Rubus josefianus*** (Podle českého botanika Josefa Holuba)
Minuartia smejkalii (Podle moravského botanika Miroslava Smejkala)

Když přívlastek tvoří víc slov, tak jsou spojena do jednoho slova spojovací čárkou (spojovníkem, nikoli pomlčkou)

Např. *Dryopteris filix-mas*

nikoli *Dryopteris filix - mas*

nebo *Capsella bursa-pastoris*

nikoli *Capsella bursa - pastoris*

Jména taxonů infraspecifických (nižší než druh)

Pojmenovávají se přívlastky - za jménem druhu nebo jménem jiného infraspecifického taxonu, k němuž se vztahují, spolu se zkratkou vyznačující o jakou taxonomickou úroveň se jedná.

poddruh, plemeno, subspecies, subsp. nebo ssp.

Př. *Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris*

Jména taxonů infraspecifických (nižší než druh)

Pojmenovávají se přívlasky - za jménem druhu nebo jménem jiného infraspecifického taxonu, k němuž se vztahují, spolu se zkratkou vyznačující o jakou taxonomickou úroveň se jedná.

poddruh, plemeno, subspecies, subsp. nebo ssp.

Př. *Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris*

odrůda, varieta, varietas, var.

Př. *Eleocharis palustris* var. *septentrionalis*

Jména taxonů infraspecifických (nižší než druh)

Pojmenovávají se přívlasky - za jménem druhu nebo jménem jiného infraspecifického taxonu, k němuž se vztahují, spolu se zkratkou vyznačující o jakou taxonomickou úroveň se jedná.

poddruh, plemeno, subspecies, subsp. nebo ssp.

Př. *Eleocharis palustris* ssp. *vulgaris*

odrůda, varieta, varietas, var.

Př. *Eleocharis palustris* var. *septentrionalis*

forma, f.

Př. *Eleocharis uniglumis* f. *nulliseta*

Princip priority

Každý taxon v určitém vymezení a hierarchické úrovni **může mít jen jedno správné jméno, a to nejstarší, které je v souladu s pravidly.**

Priorita směrem do minulosti omezena (čl. 13).

1. 5. 1753 = počáteční bod (starting point) - platí pro cévnaté rostliny, játrovky, rašeliníky, pro lišejníky a většinu řas
Ztotožňován s 1. vydáním - Linnéova *Species plantarum*

Princip priority

Jiné starting points mají z vyšších rostlin mechy nebo fosilní rostliny

1. 1. 1801 - mechy (kromě rašeliníků) - Hedwig: *Species muscorum*

31. 12. 1820 - fosilní rostliny - Sternberg: *Flora der Vorwelt*

Kašpar Maria Šternberk (1761–1838)

Šternberský palác první sídlo sbírek Národního muzea

Princip priority

PŘ. Tentýž taxon pojmenován dvěma jmény:

Viola saxatilis F.W.Schmidt 1797

Viola arenaria DC. 1830

Které jméno je správné?

To starší - tedy *Viola saxatilis* F.W.Schmidt 1797

Výjimka

Výjimku z tohoto pravidla tvoří jména chráněná kódem - *nomina conservanda* (jejich seznam je v kódu uveden)

Příklad návrhu na konzervaci jména před kongresem ve Vídni

TAXON 54 (2) • May 2005: 551–552

Nordenstam • (1696) Conserve *Senecio leucanthemifolius*

(1696) Proposal to conserve the name *Senecio leucanthemifolius* against *S. varicosus* (Compositae)

Bertil Nordenstam

Department of Phanerogamic Botany, Swedish Museum of Natural History, P. O. Box 50007, SE-104 05 Stockholm, Sweden. bertil.nordenstam@nrm.se

- (1696) *Senecio leucanthemifolius* Poir., Voy. Barbarie 2: 28. 1789 [*Dicot.: Comp.*], *nom. cons. prop.*
Lectotypus (hic designatus): “*Senecio leucanthemifolius*. Cote de Barbarie”, *Poiret* (P-LAM).
- (=) *Senecio varicosus* L. f., Dec. Pl. Horti Upsal. 1: 9. Apr-Jun 1762, *nom. rej. prop.*
Lectotypus (hic designatus): Herb. Linnaeus No. 996.25 (LINN).

Ten. ex Nyman (1879), *S. cyrenaicus* (E. A. Durand & Barratte) Pamp. (1918), *S. kebdanicus* Maire & Sennen (1935), *S. caroli-malyi* Horvatic (1956), and *S. transiens* (Rouy) Jeanm. (2003). Some authors (Alexander l.c., Greuter l.c.) go so far as to include *S. vernalis* Waldst. & Kit. (1800) as a variety or subspecies of *S. leucanthemifolius*. This traces to Chater & Walters (l.c.), who pointed to the difficulty of clearly distinguishing *S. leucanthemifolius* from some populations of *S. vernalis*. The latter has an orig-

Změny jmen

Žádné správné jméno nesmí být svévolně měněno, pokud se nezjistí okolnosti, které jeho platnost ruší.

Takové okolnosti mohou být:

1. vyloučení homonymie
2. přesun ve smyslu horizontálním
3. přesun ve smyslu vertikálním

1. Změna jména v důsledku vyloučení homonymity

= dva různé taxony se nemohou jmenovat stejně.

Pokud se omylem stalo - platí princip priority - platné je to starší, pro druhý taxon je třeba, vytvořit jméno nové (pokud není k dispozici)

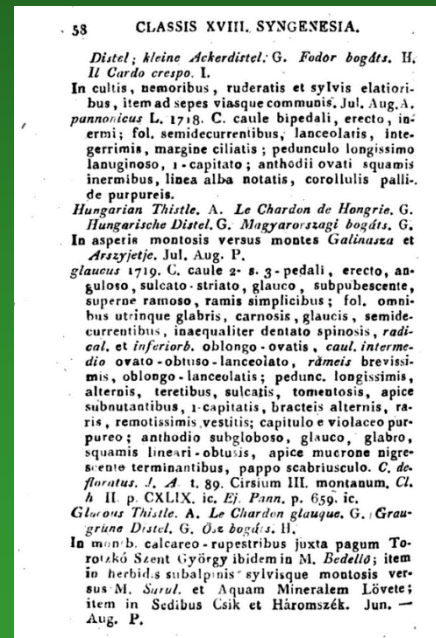
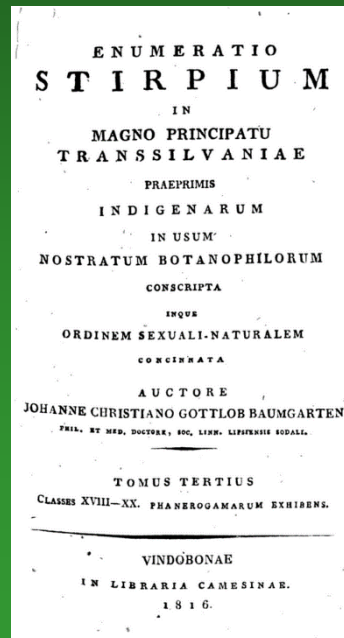
Carduus glaucus Baumg.

Enum. Stirp. Transs. 3 : 58
(1817). Mladší homonymum

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus glaucus Baumg.
Enum. Stirp. Transs. 3 : 58
(**1817**). Mladší homonymum

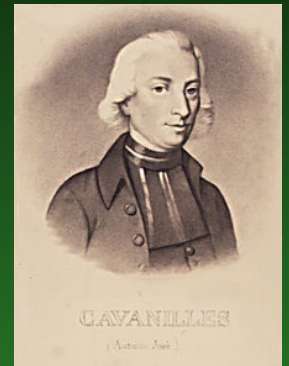
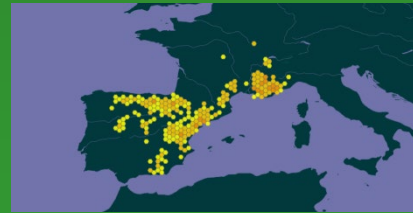

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus glaucus Cav.
Icon. 3: 226
(**1794**). Starší homonymum

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Carduus glaucus Baumg.
Enum. Stirp. Transs. 3 : 58
(**1817**). Mladší homonymum

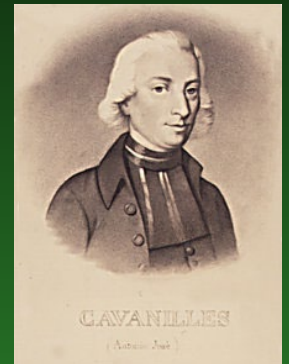
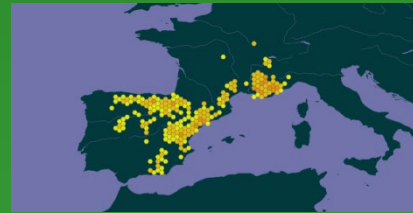

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus glaucus Cav.
Icon. 3: 226
(**1794**). Starší homonymum

CAVANILLES
(Antonio José)

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Klasea nudicaulis Fourr.

Carduus glaucus Baumg.
Enum. Stirp. Transs. 3 : 58
(**1817**). Mladší homonymum

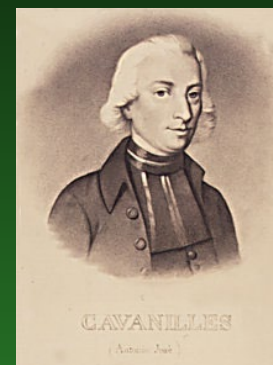

Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

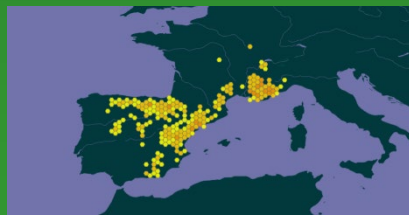

Carduus glaucus Cav.
Icon. 3: 226
(**1794**). Starší homonymum

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Klasea nudicaulis Fourr.

Carduus glaucinus Holub Folia Geobot. Phytotax. 9: 272, nom. nov. pro sp. *Carduus glaucus* Baumg. (1974)

Carduus glaucus Baumg.
Enum. Stirp. Transs. 3 : 58
(**1817**). Mladší homonymum

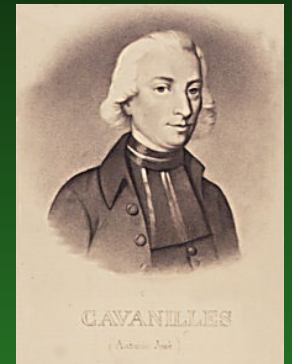
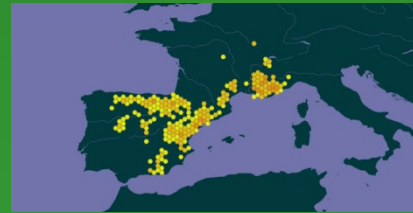
Johann Christian
Gottlob Baumgarten
1765-1843

Enumeratio stirpium ...
Transsilvaniae Vol. 3,
1817.

Carduus defloratus subsp. *glaucus* (Rchb. f.) Nyman

Carduus glaucus Cav.
Icon. 3: 226
(**1794**). Starší homonymum

CAVANILLES
(Antonio José)

Antonio José
Cavanilles
1745–1804

Icones et
descriptions
plantarum quae aut
sponte in Hispania
... Vol. 3,
1794.

Klasea nudicaulis Fourr.

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Scirpus palustris
L. 1753

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Scirpus L. 1753

Scirpus palustris
L. 1753

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Eleocharis R. Br. 1810

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Scirpus L. 1753

Eleocharis R. Br. 1810

Scirpus palustris
L. 1753

Roemer & Schultes 1817 se rozhodli přiřadit *Scirpus palustris* k rodu *Eleocharis*

Taxon zůstává na stejné úrovni, epiteton se zachovává

Petr Bureš: Prezentace přednášky Fylogeneze a diverzita vyšších rostlin - botanická nomenklatura

2. Přesun ve směru horizontálním

Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Scirpus L. 1753

Eleocharis R. Br. 1810

Scirpus palustris
L. 1753

Roemer & Schultes 1817 se rozhodli přiřadit *Scirpus palustris* k rodu *Eleocharis*

Eleocharis palustris (L.)
Roem. & Schult. 1817

2. Přesun ve směru horizontálním

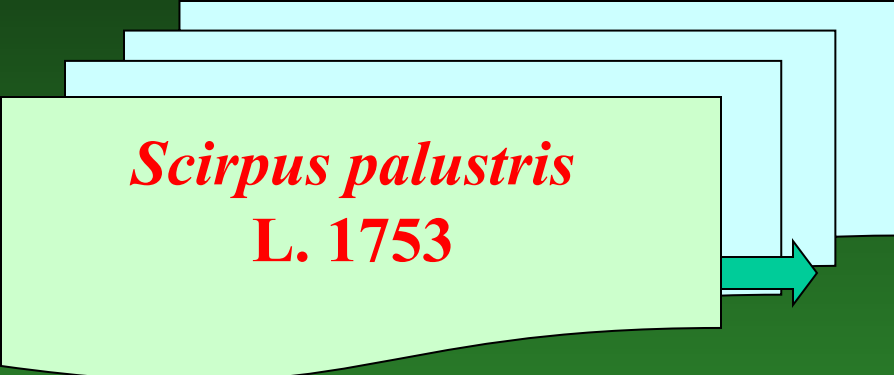
Linné 1753 popsal rod *Scirpus* a v rámci něj také druh *Scirpus palustris*

Brown 1810 popsal z Austrálie rod *Eleocharis*

Scirpus L. 1753

Eleocharis R. Br. 1810

Scirpus palustris
L. 1753

Roemer & Schultes 1817 se rozhodli přiřadit *Scirpus palustris* k rodu *Eleocharis*

Eleocharis palustris (L.)
Roem. & Schult. 1817

Taxon zůstává na stejné úrovni, epiteton se zachovává

Kombinace a basionym

Kombinace = jméno vzniklé přesunem pod jiný taxon téže nebo jiné úrovně.

Kombinace a basionym

Kombinace = jméno vzniklé přesunem pod jiný taxon téže nebo jiné úrovně.

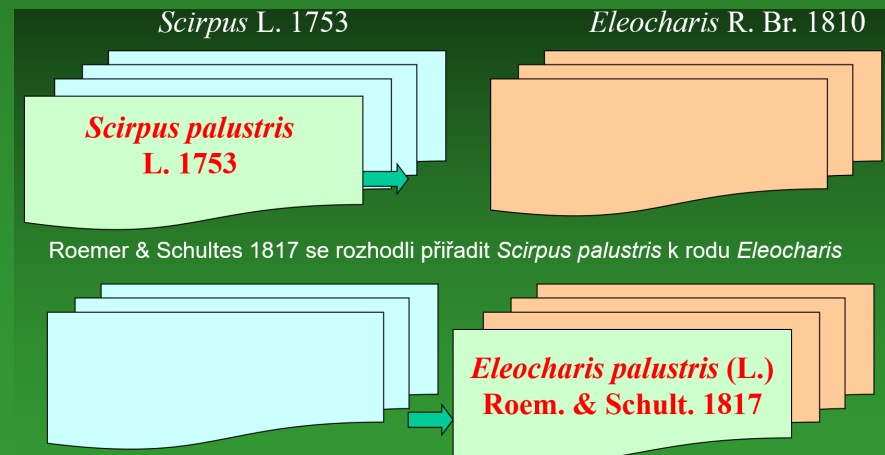
Basionym (ve vztahu k příslušné kombinaci) je původní jméno, na němž je kombinace založena.

Kombinace a basionym

Kombinace = jméno vzniklé přesunem pod jiný taxon téže nebo jiné úrovně.

Basionym (ve vztahu k příslušné kombinaci) je původní jméno, na němž je kombinace založena.

Eleocharis palustris (L.) Roemer et Schultes je kombinace založená na basionymu *Scirpus palustris* L.

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

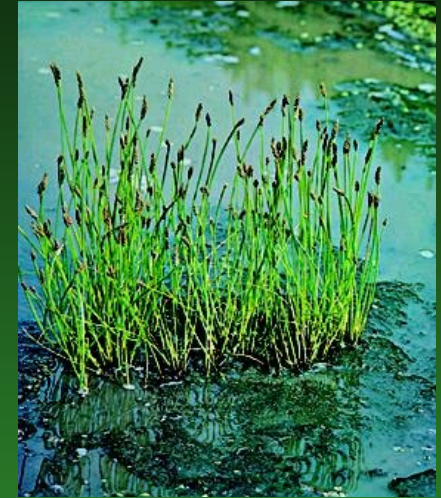
Eleocharis palustris (L.) Roem. et Schult.

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

Eleocharis palustris (L.) Roem. et Schult.

↗
= Linné
= deskriptor

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

Eleocharis palustris (L.) Roem. et Schult.

= Linné
= deskriptor

Roemer et Schultes =
kombinátoři

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

Eleocharis palustris (L.) Roem. et Schult.

= Linné
= deskriptor

Roemer et Schultes =
kombinátoři

Eleocharis vulgaris (Walters) Á. et D. Löve
Walters - deskriptor;

Á. et D. Löve - kombinátoři (místo "et" lze psát i "&")

Za jménem – vzniklým kombinací – je vedle deskriptora uveden také **kombinátor**: jméno + deskriptor v závorce + kombinátor za závorkou

Eleocharis palustris (L.) Roem. et Schult.

= Linné
= deskriptor

Roemer et Schultes =
kombinátoři

Eleocharis vulgaris (Walters) Á. et D. Löve

Walters - deskriptor;

Á. et D. Löve - kombinátoři (místo "et" lze psát i "&")

Nikdy nepíšeme deskriptora ani kombinátora u nominálních (= typových) taxonů!

Př. *Eleocharis palustris* (L.) Roem. et Schult. subsp. *palustris*

Eleocharis quinqueflora (F.X.Hartman) O.Schwarz **1949**

Bas.: *Scirpus quinqueflorus* F.X.Hartman **1767**

Eleocharis quinqueflora (F.X.Hartman) O.Schwarz **1949**

Bas.: *Scirpus quinqueflorus* F.X.Hartman **1767**

Eleocharis pauciflora (Lightfoot) Link **1827**

Bas.: *Scirpus pauciflorus* Lightfoot **1777**

Eleocharis quinqueflora (F.X.Hartman) O.Schwarz **1949**

Bas.: *Scirpus quinqueflorus* F.X.Hartman **1767**

Eleocharis pauciflora (Lightfoot) Link **1827**

Bas.: *Scirpus pauciflorus* Lightfoot **1777**

Oba basionymy se však vztahují ke stejnému druhu popsanému nezávisle na sobě dvěma autory.

Která kombinace je tedy správná?

Eleocharis quinqueflora (F.X.Hartman) O.Schwarz **1949**

Bas.: *Scirpus quinqueflorus* F.X.Hartman **1767**

Eleocharis pauciflora (Lightfoot) Link **1827**

Bas.: *Scirpus pauciflorus* Lightfoot **1777**

Oba basionymy se však vztahují ke stejnému druhu popsanému nezávisle na sobě dvěma autory.

Která kombinace je tedy správná?

Ta první, neboť i když je sama o sobě mladší, je učiněna na základě staršího basionymu v daném ranku (druhovém).

Výjimka, kdy při přesunu horizontálním **nemá prioritu epiteton nejstarší:**

pokud by zachováním nastala tautonymie nebo homonymie

Př. Linné popsal jaterník podléšku jako druh *Anemone hepatica* L. 1753 v rámci rodu *Anemone*.

Později samostatný rod *Hepatica* Miller 1754

Jak by mělo v duchu pravidel znít jméno pro horizontální přesun?

Hepatica hepatica

Tautonymie - situace, kdy druhový epiteton opakuje rodové jméno není v botanické nomenklatuře přípustná.

Proto vystaveno jméno nové - stalo se 2x:

Hepatica nobilis Miller 1768

Hepatica triloba Chaix 1785

Které je správné?

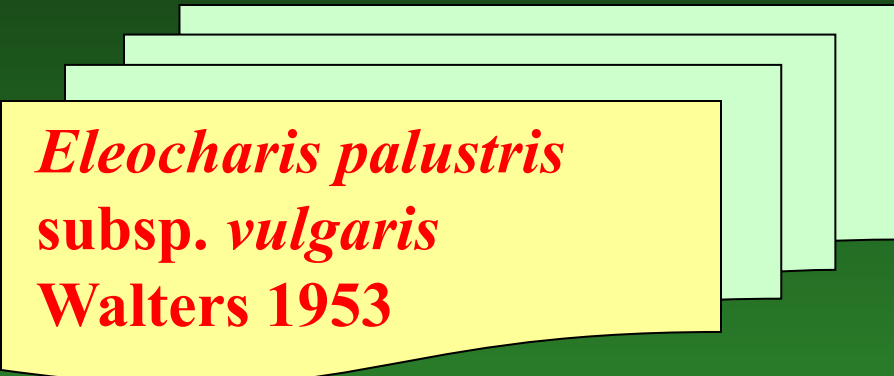
Starší - *Hepatica nobilis* Miller 1768.

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

Eleocharis palustris
subsp. *vulgaris*
Walters 1953

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

Eleocharis palustris
subsp. *vulgaris*
Walters 1953

Á. Löve & D. Löve 1976 se na základě odlišného chromosomového počtu rozhodli oddělit tento poddruh do samostatného druhu

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

***Eleocharis palustris*
subsp. *vulgaris*
Walters 1953**

Á. Löve & D. Löve 1976 se na základě odlišného chromosomového počtu rozhodli oddělit tento poddruh do samostatného druhu

***Eleocharis vulgaris*
(Walters) Á. Löve
& D. Löve 1976**

3. Přesun ve směru vertikálním

Walters 1953 rozlišil v rámci druhu *Eleocharis palustris* L. poddruh *E. palustris* subsp. *vulgaris*

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

***Eleocharis palustris*
subsp. *vulgaris*
Walters 1953**

Á. Löve & D. Löve 1976 se na základě odlišného chromosomového počtu rozhodli oddělit tento poddruh do samostatného druhu

***Eleocharis vulgaris*
(Walters) Á. Löve
& D. Löve 1976**

Taxon mění úroveň, epiteton může zůstat stejné, ale nemusí.

Přesun ve směru vertikálním

Snižuje nebo zvyšuje se úroveň taxonu

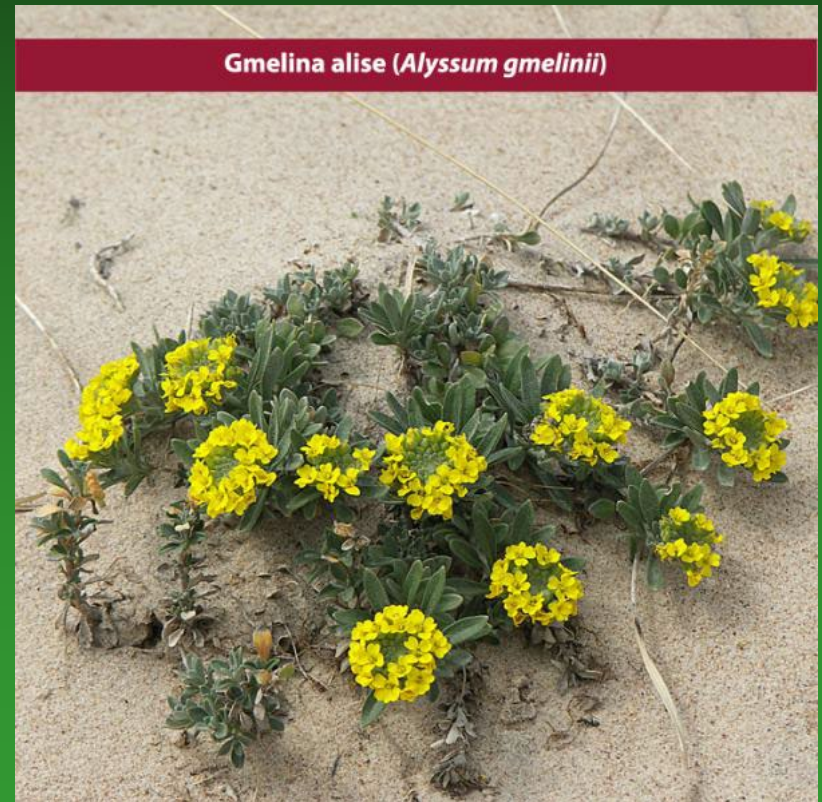
- **není třeba prioritu epitetonu či uninomu zachovat** (je to však doporučeno).

Př. Epiteton zachováno

Alyssum gmelinii Jord.

sníženo na
subsp. úroveň:

Alyssum montanum L.
subsp. *gmelinii* (Jord.)
Hegi et E. Schmidt

Přesun ve směru vertikálním

Př. Uninom zachován

Betonica L.

snížena na sekční úroveň:

Stachys L. sect. *Betonica*
(L.) Bentham

Epiteton nebo uninominální jméno není zachováno

PŘ. *Magnolia virginiana* var. *foetida* L. 1753
je-li varieta povýšena na hodnotu druhu pak:
Magnolia grandiflora L. 1759

Jméno *Magnolia foetida* (L.) Sargent 1889 sice respektuje doporučení o zachování epiteta, ale v důsledku zásady priority platí jméno předchozí.

Epiteton nebo uninominální jméno není zachováno

PŘ. *Lythrum intermedium* Ledeb. 1822
je-li hodnoceno jako var. druhu *L. salicaria* pak:

Lythrum salicaria var. *glabrum* Ledeb. 1843

nikoli

Lythrum salicaria var. *intermedium* (Ledeb.) Koehne 1881

Lotus corniculatus L. subsp. *slovacus* Žertová 1958

Lotus borbásii Ujhelyi 1961

Označují oba stejný taxon. Které je správné?

Obě!

Jedno na úrovni subspecifické a druhé na úrovni specifické.

Zásada II

Použití jmen taxonomických skupin se určuje pomocí nomenklatorických typů.

Nomenklatorický typ je prvkem, se kterým je spojeno pojmenování dotyčného taxonu.

Pro **čeled'** je nomenklatorickým typem **jeden z rodů**
Např. pro čeled' *Asteraceae* je to rod *Aster*

Zásada typizace

Pro druh a všechny nižší kategorie je nomenklatorickým typem **konkrétní dokladový exemplář** (uložený obvykle v herbáři)

u nižších organismů je to může být lyofilizovaná **živá kultura**

výjimečně může být typem **vyobrazení** - ikonotyp

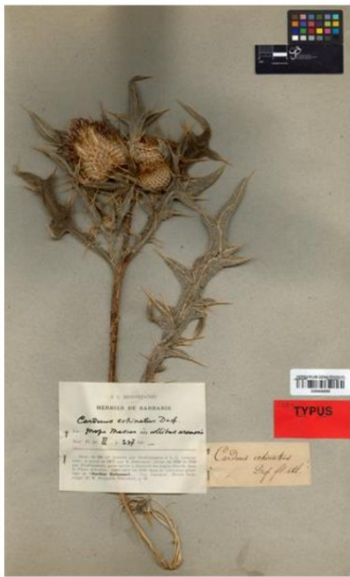

Figure 1. Lectotype of *Ca. edinatus* Desf. (G), by permission of the Curator.

(2) *Cirsium eriophorum* (L.) Scop., Fl. Carniol., ed. 2, 2: 130. 1771 ≡ *Carduus eriophorus* L. (basion.), Sp. Pl. 2: 893. 1753 ≡ *Cnicus eriophorus* (L.) Roth, Tent. Fl. Germ.: 345. 1788 ≡ *Erialepis lanigera* Cass. in Cuvier, Dict. Sci. Nat. 41: 331. 1826, nom. illeg. (Art. 11.4).—Lectotype (designated by Del Guacchio & Iamónico [9] (p. 197)); Herb. Linnaeus, no. 966.32 (LINN [digital image!]).—<http://linnean-online.org/9831/>: "*Ci. eriophorum* var. cul-

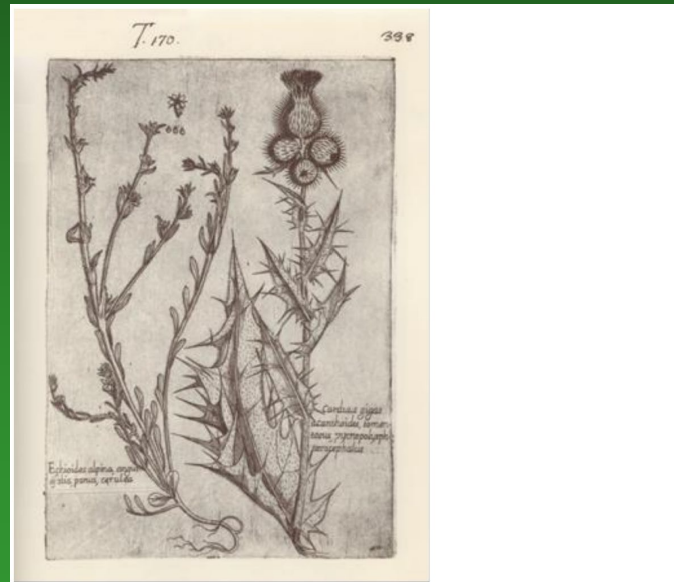
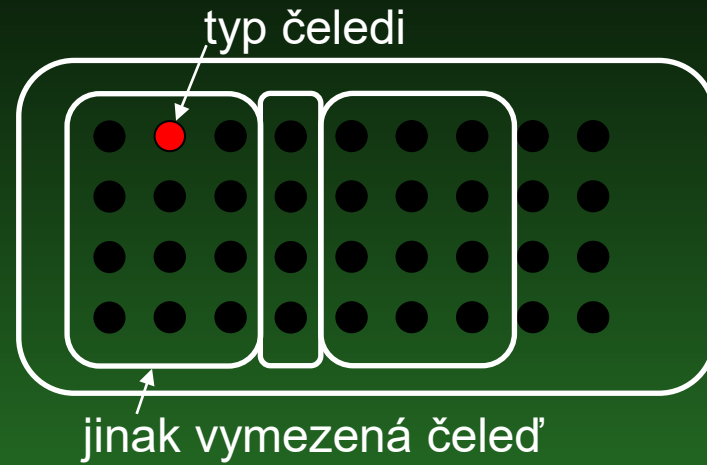
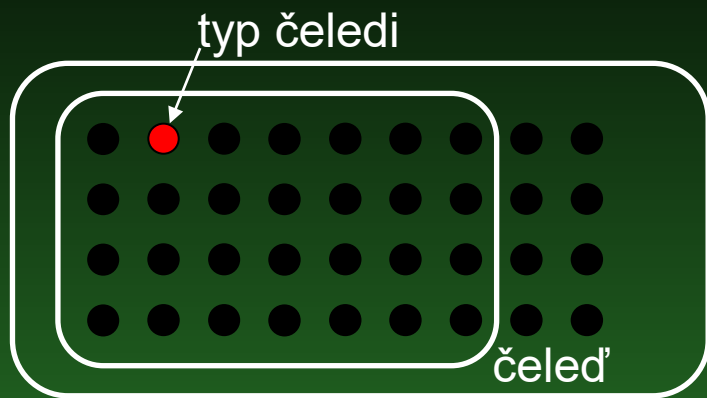
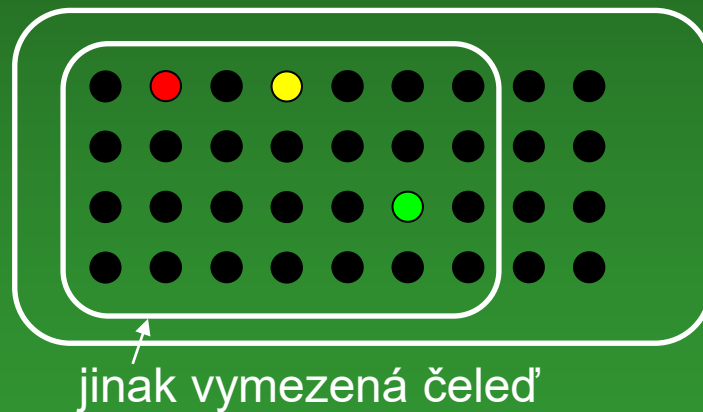
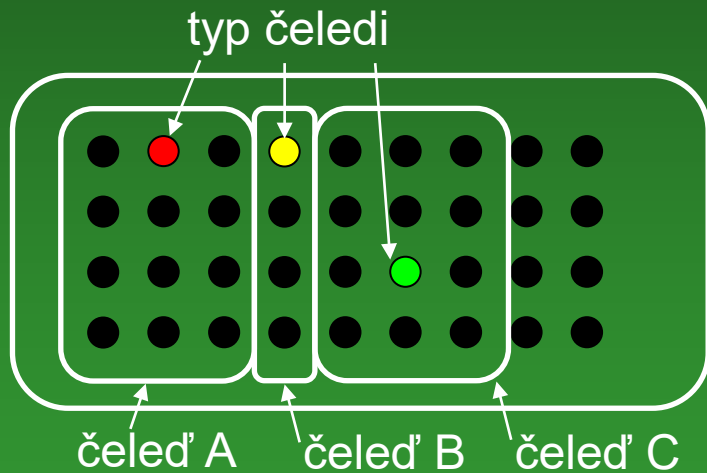
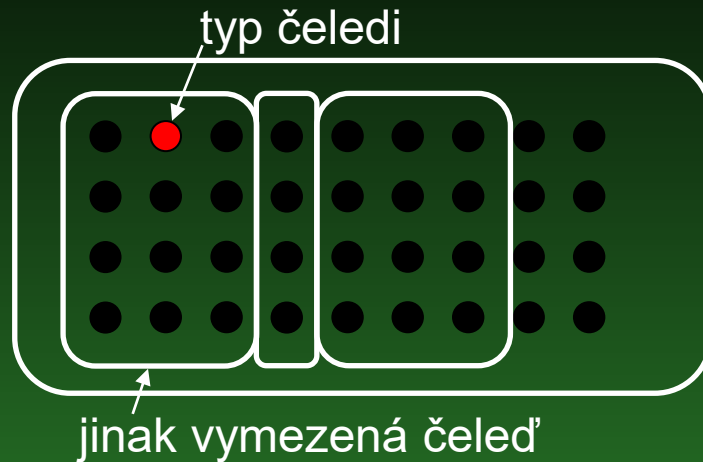
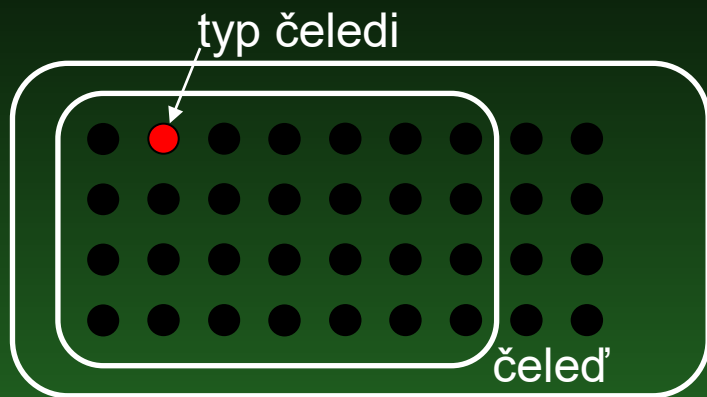

Figure 3. Lectotype of *Ca. gigas* Ucria (from the *Panphyton siculum*, plate 170, figure on the right side).

= *Carduus gigas* Ucria, Nuova Racc. Opusc. Aut. Sicil. 6: 255. 1793.—Lectotype (designated here): [illustration] "*Carduus gigas acanthoides tomentosus, pycnopolysphaerocephalus*" in Cupani [54] (Plate 170).—Figure 3.

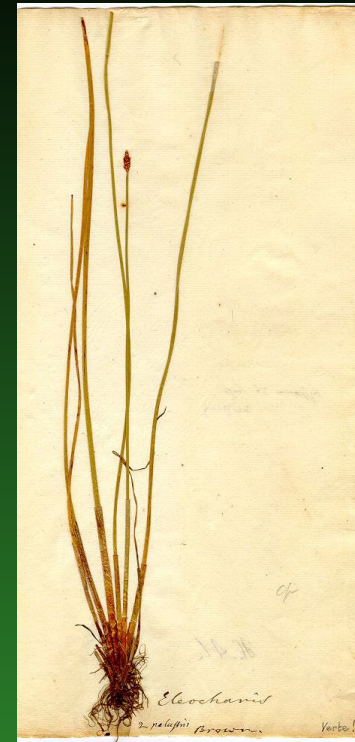

Co bude typem čeledi (A+B+C)? – Jak se čeled' bude jmenovat?

Smysl typizace:

V padesátých letech zjistil anglický botanik Stuart Max Walters, že v Evropě existují v rámci druhu *Eleocharis palustris* populace, lišící se velikostí plodů, počtem chromozómů a několika dalšími znaky, v době Linnéově nerozlišitelné. Oba taxony lišily i ve geografickém rozšíření.

Co teď? - Popsat jako nový taxon s malými plody a pro druhý ponechat jméno založené na Linnéovském bazionymu.

Řešení: - měl vyhledat typ v Linnéově herbáři a hned věděl pro co ponechat původní

Autoři jmen, jejich zkratky

Za jménem taxonu často připojujeme jméno nebo zkratku toho, kdo rostlinu popsal - **deskriptor** (descriptor z lat. descriptio = popis)

Fagaceae Dumortier

Fagaceae Dumort.

Eleocharis R.Brown

Eleocharis R.Br.

Daphne arbuscula Čelakovský

Daphne arbuscula Čelak.

Dactylis glomerata subsp. *slovenica* Domin

Dactylis glomerata subsp. *slovenica* Dom.

význam zkratek a předložek: s. l., s. s., non, nec, in, ex, sensu auct.

Zásada I
Botanická nomenklatura je nezávislá na zoologické a bakteriologické nomenklatuře.

Odlišnosti zoologické nomenklatury oproti botanické

Zoologická pravidla jsou starší - 1842.

Platí zde také zásada typizace a zásada priority, ale starting point je 1.1.1758 - 10. vydání Linné: *Systema naturae*.

1. Zoologie přípouští tautonyma

Např. *Bufo bufo* = ropucha obecná

Buteo buteo = káně lesní

Naja naja = kobra indická

Huso huso = vyza velká

Torpedo torpedo = parejnok elektrický

Rattus rattus = krysa obecná

Gobio gobio = hrouzek obecný

Vulpes vulpes = liška obecná

2. V zoologii se neuvádí jméno kombinátora - pouze se v případě kombinace jméno deskriptora dává do závorky.

3. Homonymita neplatí mezi zoologií a botanikou

např. rod *Sida*

v botanice = tropický rod z čel. *Malvaceae* (např. v Indii roste druh *Sida retusa*)

*v zoologii = drobný perloočkový korýš (např. u nás se vyskytující *S. crystallina* = stejnonožka rdestová)

nebo rod *Dracunculus*

v botanice = rod z čel. *Araceae*

v zoologii = parazitický červ (např. *Dracunculus medinensis*
vlasovec medinský)

nebo rod *Arenaria*

Arenaria interpres = pták z čeledi kulíkovitých kameňáček pestrý (žije ve Skandinávii)

Arenaria = rostlina z čeledi hvozdíkovitých - písečnice – (např. p. douškolistá *Arenaria serpyllifolia*)

nebo jméno rodu *Oenanthe*, které představuje současně drozdovitého ptáka českým jménem bělořit (např. b. šedý *Oenanthe oenanthe*), ale i miříkovitou rostlinu haluchu (např. h. vodní *Oenanthe aquatica*)

obdobně i rod *Prunella* = pták z řádu pěvců pěvuška (např. *P. modularis* = p. modrá), ale i hluchavkovitá rostlina černohlávek (např. *P. vulgaris* = č. obecný)

Zoologický kód nedoporučuje dávat živočichům jména, kterými jsou pojmenovány jiné organismy.

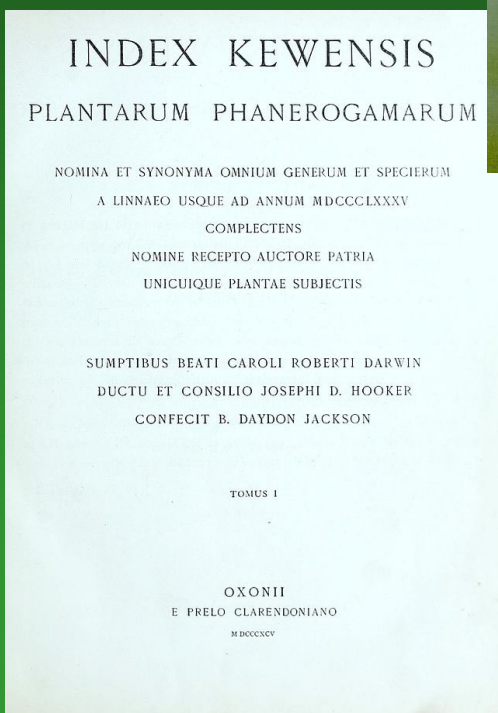
Kde je přehled všech publikovaných jmen?

(S odkazy na místo publikace
a přehledem autorů botanických jmen)

Joseph Dalton Hooker
1817–1911
britský botanik

1895-

www.ipni.org/ipni/plantnamesearchpage.do

Nejnavštěvovanější Jak začít Přehled zpráv ISI Web of Knowledge V negativním slova ... Electronic library. Dow... Výsledek obrázku pro ...

The International Plant Names Index

Plant Name Query

[Reset search terms](#)

Quick search - enter a plant name (without authors)
Full Name: [What's this?](#) Output Format: Normal [What's this?](#)

Full search

Name
Family Genus Species
Infrafamilial Infrageneric Infraspecific

Author
Standard form taxon name authors basionym authors

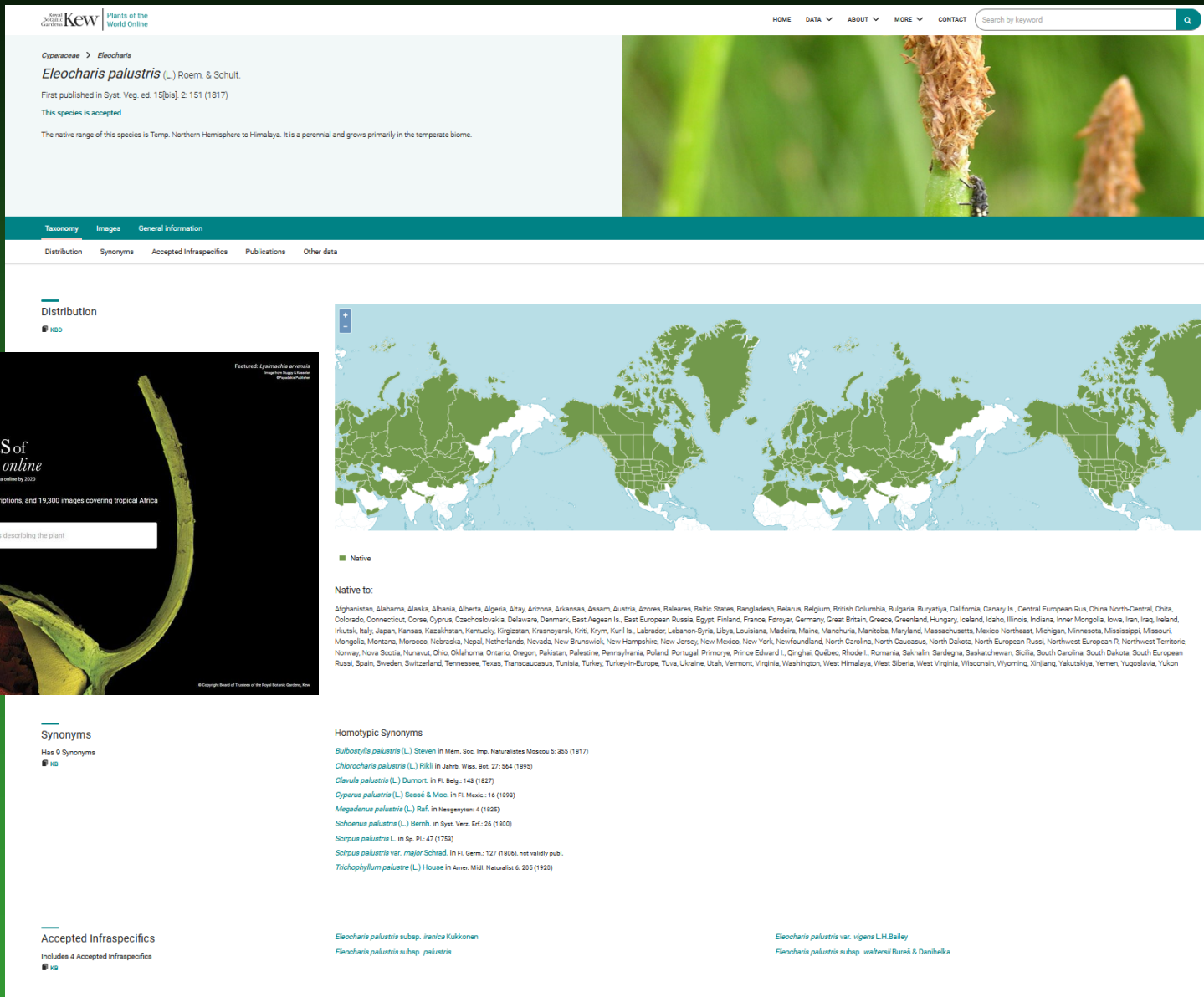
Publication
Abbreviation [show additional search terms ...](#)

Extended Options
Include records from: APNI GCI IK Show Ranks: All Output Format: Normal [What's this?](#)
Only hybrids Sort by family

Find the name you're looking for? Try our [search tips](#). New to IPNI? Check out our [sample searches](#).
Have comments/questions to [the editors](#).

[Home](#)
International Plant Names Index

Kde je přehled akceptovaných jmen?

Plants of the World Online

Opereaceae > Eleocharis

Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.

First published in Syst. Veg. ed. 15bis, 2: 151 (1817)

This species is accepted

The native range of this species is Temp. Northern Hemisphere to Himalaya. It is a perennial and grows primarily in the temperate biome.

Taxonomy Images General Information

Distribution Synonyms Accepted Infraspecifics Publications Other data

Distribution

■ kb

Featured: *Lysimachia arvensis*

Plants of the World online

Browse 336,000 global plant names, 32,400 detailed descriptions, and 19,300 images covering tropical Africa

Search by species, genus or family name, or any words describing the plant

Native to:

Afghanistan, Alabama, Alaska, Albania, Alberta, Algeria, Altay, Arizona, Arkansas, Assam, Austria, Azores, Balearics, Baltic States, Bangladesh, Belarus, Belgium, British Columbia, Bulgaria, Buryatia, California, Canary Is., Central European Rus., China North-Central, Chita, Colorado, Connecticut, Corse, Cyprus, Czechoslovakia, Delaware, Denmark, East Aegean Is., East European Russia, Egypt, Finland, France, Foroyar, Germany, Great Britain, Greece, Greenland, Hungary, Iceland, Idaho, Illinois, Indiana, Inner Mongolia, Iowa, Iran, Iraq, Ireland, Irkutsk, Italy, Japan, Kansas, Kazakhstan, Kentucky, Kirgizstan, Krasnoyarsk, Kritt, Krym, Kuril Is., Labrador, Lebanon-Syria, Libya, Louisiana, Madeira, Maine, Manchuria, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Mexico Northeast, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Mongolia, Montana, Morocco, Nebraska, Nepal, Netherlands, Nevada, New Brunswick, New Hampshire, New Jersey, New Mexico, New York, Newfoundland, North Carolina, North Caucasus, North Dakota, North European Rus., Northwest European R., Northwest Territory, Norway, Nova Scotia, Nunavut, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pakistan, Palestine, Pennsylvania, Poland, Portugal, Primorye, Prince Edward I., Qinghai, Quebec, Rhode I., Romania, Sakhalin, Sardegna, Saskatchewan, Sicily, South Carolina, South Dakota, South European Rus., Spain, Sweden, Switzerland, Tennessee, Texas, Transcaucasus, Tunisia, Turkey, Turkey-in-Europe, Tuva, Ukraine, Utah, Vermont, Virginia, Washington, West Himalaya, West Siberia, West Virginia, Wisconsin, Wyoming, Xinjiang, Yakutskiya, Yemen, Yugoslavija, Yukon

Homotypic Synonyms

Bulbostylis palustris (L.) Steven in Mém. Soc. Imp. Naturalistes Moscou 5: 355 (1817)

Chlorocharis palustris (L.) Rikli in Jahrb. Wiss. Bot. 27: 564 (1895)

Clavula palustris (L.) Dumort. in Fl. Belg.: 143 (1827)

Oyperus palustris (L.) Seesé & Moc. in Fl. Mexic.: 16 (1993)

Megadenus palustris (L.) Raf. in Neogenesyn: 4 (1925)

Schoenus palustris (L.) Bernh. in Syst. Vex. Gr: 26 (1800)

Scirpus palustris L. in Sp. Pl.: 47 (1753)

Scirpus palustris var. *major* Schrad., in Fl. Germ.: 127 (1806), not validly publ.

Trichophyllum palustre (L.) House in Amer. Midl. Naturalist 6: 205 (1920)

Eleocharis palustris subsp. *iranica* Kukkonen

Eleocharis palustris subsp. *palustris*

Eleocharis palustris var. *vigena* L.H.Bailey

Eleocharis palustris subsp. *waltersii* Bureš & Daniheka

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Nejčastější důvody změn

= jednoznačnost: princip priority, vyloučení homonym, typizace ...

= vývoj klasifikace: přesuny a kombinace ...

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Nejčastější důvody změn

= jednoznačnost: princip priority, vyloučení homonym, typizace ...

= vývoj klasifikace: přesuny a kombinace ...

Zoologická a botanická nomenklatura jsou nezávislé

Rekapitulace:

Pojmenování rostlin má pevná pravidla

= Mezinárodní kód botanické nomenklatury, jehož změny schvaluje pouze mezinárodní botanický kongres

Nejčastější důvody změn

= jednoznačnost: princip priority, vyloučení homonym, typizace ...

= vývoj klasifikace: přesuny a kombinace ...

Zoologická a botanická nomenklatura jsou nezávislé

Existují internetově dostupné zdroje zachycující retrospektivně všechna jména a relevantní taxonomická díla